

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

для студентів

спеціальності

013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми

Початкова освіта

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307985	
Програма № <u>1430/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« _____ » 20 <u>24</u> р.	

Київ-2024

Розробник: Лещенко Світлана Миколаївна, викладач циклової комісії іноземних мов Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії іноземних мов

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 9

Голова циклової комісії _____ Юлія ЯКУШ

Робочу програму перевірено
«   » _____ 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	англійська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	48
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями і категоріями системи сучасної граматики англійської мови, розкрити основні особливості англійської мови у порівнянні з рідною, розвивати і вдосконалювати навички практичного використання мовних одиниць.

Завдання: озброєння студентів практичними знаннями щодо граматичної будови англійської мови, формування у студентів навички граматично правильного мовлення в його усній та письмовій формі, розвиток лінгвістичної і комунікативної міжкультурної компетенції.

Дисципліна «Практична граматики англійської мови» як вибіркова дисципліна забезпечує оволодіння студентами загальними та предметними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
	Загальні компетентності	
ЗК-2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Теми 1.1- 1.6 Теми 2.1- 2.2 Теми 3.1-3.3
ЗК-5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК-8	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	
	Спеціальні компетентності	
	Знання граматичних категорій та явищ англійської мови, класифікацію частин мов, морфологічні категорії частин мови (іменника, прикметника, займенника, числівника, дієслова, службових частин мови), синтаксичні особливості англійської мови (структура речення, зв'язки між головними та підрядними членами речення, типи речення).	Теми 1.1- 1.6 Теми 2.1- 2.2 Теми 3.1-3.3
	Усвідомлення суті мовних явищ.	

	Розуміння специфіки англійської мови на відміну від української.	
	Вміння граматично правильно висловлювати думки в усній і письмовій формі.	
	готовність до використання автентичних англомовних матеріалів з метою удосконалення своєї професійно-педагогічної підготовки.	
	Здатність використовувати набуті знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування.	

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- демонструє знання граматичних категорій та явищ англійської мови;
- розуміє форми, значення і використання граматичних структур в усному і писемному мовленні;
- використовує граматичні структури в усному і писемному мовленні з урахуванням комунікативних функцій в межах тем, що вивчаються;
- будує речення різних комунікативних типів;
- здатний до самокорекції в усному і писемному мовленні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		пр.	сем.	пк	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Частини мови та структура речення в англійській мові.						
Тема 1. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Займенник.	4		2			2
Тема 2. Артикль.	4		2			2
Тема 3. Прикметник і прислівник.	4		2			2
Тема 4. Службові частини мови.	4		2			2
Тема 5. Модальні дієслова: форми і функції.	8		2	2		4
Тема 6. Вживання модальних дієслів.	4		2			2
Модульна контрольна робота 1.	2				2	
Разом за змістовим модулем 1.	30		12	2	2	14
Змістовий модуль 2. Часи активного і пасивного стану англійського дієслова.						
Тема 1. Часові форми дієслова в активному стані.	16	2	4	2		8
Тема 2. Часові форми дієслова у пасивному стані.	12	2	4			6
Модульна контрольна робота 2.	2				2	
Разом за змістовим модулем 2.	30	4	8	2	2	14
Змістовий модуль 3. Узгодження часів. Умовний спосіб.						
Тема 1. Узгодження часів.	6	2	2			2
Тема 2. Непряма мова.	6		2			4
Тема 3. Умовний спосіб. Типи умовних речень.	8		2	2		4
Тема 4. Порівняльне вживання неособових форм дієслова.	8		4			4
Модульна контрольна робота 3.	2				2	
Разом за змістовим модулем 3.	30	2	10	2	2	14
Разом за 5 семестр	90	6	30	6	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Частина мови та структура речення в англійській мові.

Тема 1. Частина мови. Іменник та його граматичні категорії. Займенник.

Принципи виділення частин мови.

Лексико-граматична класифікація частин мови.

Синтактико-дистрибуційна класифікація класів слів.

Засоби вираження категорії роду іменників.

Класифікація іменників на основі кількісних характеристик.

Займенник.

Основна література: [1], [3].

Додаткова література: [6].

Тема 2. Артикль.

Семантична характеристика означеного, неозначеного та нульового артиклів.

Основна література: [2], [4].

Додаткова література: [11].

Тема 3. Прикметник і прислівник.

Словотвірні ознаки прикметників.

Синтаксичні функції прикметників.

Структурна класифікація прислівників.

Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Основна література: [3], [4].

Додаткова література: [9].

Тема 4. Службові частини мови.

Поняття про службові частини мови.

Функції службових частин мови.

Прийменник.

Сполучник.

Вигук.

Основна література: [3], [4].

Додаткова література: [9].

Тема 5. Модальні дієслова: форми і функції.

Характеристика модальних дієслів.

Модальні дієслова та їхні еквіваленти.

Основна література: [3], [4].

Додаткова література: [14].

Тема 6. Вживання модальних дієслів.

Вживання модальних дієслів для вираження прохання, дозволу і пропозиції.

Вживання модальних дієслів для вираження необхідності.

Вживання модальних дієслів для вираження припущення.

Основна література: [2], [3].

Додаткова література: [8].

Змістовий модуль 2. Часи активного і пасивного стану англійського дієслова.

Тема 1. Часові форми дієслова в активному стані.

Утворення і вживання теперішніх часів Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous.

Утворення і вживання минулих часів Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Past Perfect Continuous.

Утворення і вживання майбутніх часів Future Simple, Future Continuous, Future Perfect, Future Perfect Continuous.

Основна література: [1], [3].

Додаткова література: [6].

Тема 2. Часові форми дієслова у пасивному стані.

Утворення і вживання Simple Passive.

Утворення і вживання Continuous Passive.

Утворення і вживання Perfect Passive.

Шляхи перекладу пасивних форм українською мовою.

Основна література: [2], [4].

Додаткова література: [11].

Змістовий модуль 3. Узгодження часів. Умовний спосіб. Неособові форми дієслова.

Тема 1. Узгодження часів.

Послідовність часів в англійському реченні.

Способи вираження одночасних дій.

Способи вираження попередніх дій.

Способи вираження майбутніх дій.

Винятки з правила узгодження часів.

Основна література: [2], [4].

Додаткова література: [14].

Тема 2. Непряма мова.

Правила перетворення прямої мови на непряму.

Непрямі твердження.

Непрямі питання (загальні та спеціальні).

Непрямі прохання та накази.

Дієслова, що вводять непряму мову.

Основна література: [2], [5].

Додаткова література: [13].

Тема 3. Умовний спосіб. Типи умовних речень.

Поняття про умовний спосіб.

Типи умовних речень: нульовий, перший, другий, третій.

Утворення і вживання умовних речень.

Мішаний тип умовних речень.

Способи вираження нереальних бажань чи жалю після wish.

Основна література: [3], [4].

Додаткова література: [9].

Тема 4. Порівняльне вживання неособових форм дієслова.

Інфінітив як неособова форма дієслова.

Форми та функції інфінітива.

Дієприкметник як неособова форма дієслова.

Форми та функції дієприкметників.

Герундій як неособова форма дієслова.

Форми та функції герундія.

Порівняльне вживання неособових форм дієслова.

Основна література: [1], [3].

Додаткова література: [9].

6. Контроль навчальних досягнень
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	7	7	5	5	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	4	40	5	50
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	7	35	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	137	-	117	-	127
Максимальна кількість балів: 381							
Розрахунок коефіцієнта: 3,8							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
VII СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
ЧАСТИНИ МОВИ ТА СТРУКТУРА РЕЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.			
Тема 1. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Займенник. (2 год.)	Завдання в ЕНК	5	II-III
Тема 2. Артикль. (2 год.)	Завдання в ЕНК	5	II-III
Тема 3. Прикметник і прислівник. (2 год.)	Завдання в ЕНК	5	II- III
Тема 4. Службові частини мови. (2 год.)	Завдання в ЕНК	5	III- IV
Тема 5. Модальні дієслова: форми і функції. (4 год.)	Завдання в ЕНК.	10	III- IV
Тема 6. Вживання модальних дієслів. (2 год.)	Завдання в ЕНК, модульний контроль.	5	IV-V
Змістовий модуль II.			
ЧАСИ АКТИВНОГО І ПАСИВНОГО СТАНУ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА.			
Тема 1. Часові форми дієслова в активному стані. (8 год.)	Завдання в ЕНК, модульний контроль.	20	IV-V
Тема 2. Часові форми дієслова у пасивному стані. (6 год.)	Завдання в ЕНК, модульний контроль.	15	X-XI
Змістовий модуль III.			
УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ. УМОВНИЙ СПОСІБ.			
Тема 1. Узгодження часів. (2 год.)	Завдання в ЕНК	5	XI- XII
Тема 2. Непряма мова. (4 год.)	Завдання в ЕНК	10	XI- XII

Тема 3. Умовний спосіб. Типи умовних речень. (4 год.)	Завдання в ЕНК	10	XII- XIII
Тема 4. Порівняльне вживання неособових форм дієслова. (4 год.)	Завдання в ЕНК, модульний контроль.	10	XIII-XIV
<i>Разом за рік: 42 год.</i>	<i>Разом: 105 балів</i>		

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться письмово у формі тестової роботи, що максимально оцінюються у 100 балів та переводиться у 25-бальну оцінку за допомогою коефіцієнта 4.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Практична граматики англійської мови»

Разом: 90 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 42 год., підсумковий контроль – 6 год.

V семестр

Модулі	Змістовий модуль I					
Назва модуля	Частина мови та структура речення в англійській мові.					
К-ть балів	137 балів					
Лекції						
Дати						
Теми лекцій						
Теми семінарських занять	Модальні дієслова: форми і функції					
Теми практичних занять	Частина мови. Іменник та його граматичні категорії. Займенник.	Артикль	Прикметник і прислівник	Службові частини мови	Модальні дієслова: форми і функції	Вживання модальних дієслів
Самостійна робота	35 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					

Модулі	Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				
Назва модуля	Часи активного і пасивного стану англійського дієслова.				Узгодження часів. Умовний спосіб. Неособові форми дієслова.				
К-ть балів	117 балів				127 балів				
Лекції	1		2		3				
Дати									
Теми лекцій	Часові форми дієслова в активному стані.			Часові форми дієслова у пасивному стані.	Узгодження часів. Умовний спосіб. Неособові форми дієслова.				
Теми семінарських занять	Часові форми дієслова в активному стані. Часові форми дієслова у пасивному стані.				Узгодження часів. Умовний спосіб. Неособові форми дієслова.				
Теми практичних занять	Вживання дієслівних форм теперішнього часу.	Вживання дієслівних форм минулого часу.	Вживання дієслівних форм майбутнього часу.	Вживання часових форм дієслова у пасивному стані.	Застосування правил узгодження часів.	Непряма мова.	Умовний спосіб. Типи умовних речень.	Інфінітив, герундій та дієприкметник.	Порівняльне вживання неособових форм дієслова.
Самостійна робота	35 балів				35 балів				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				
Підсумковий контроль									

8. Рекомендовані джерела

1. Raymond Murphy. English Grammar in Use, 5th Edition Intermediate. – Cambridge University Press, 2019. – 396 p.
2. Michael Swan. Practical English Usage, 4th Edition. – Oxford University Press, 2016. – 768 p.
3. Douglas Biber, Susan Conrad, Geoffrey Leech. Student Grammar of Spoken and Written English. – Longman, 2012. – 487 p.
4. Farlex International. Complete English Grammar Rules: Examples, Exceptions, Exercises, and Everything You Need to Master Proper Grammar. – Farlex International, 2016. – 518 p.

Додаткові ресурси

1. Louise Hashemi, Raymond Murphy. English Grammar in Use. 5th Edition Supplementary Exercises. – Cambridge University Press, 2019. – 144 p.
2. Jane Straus, Lester Kaufman, Tom Stern. The Blue Book of Grammar and Punctuation: An Easy-to-Use Guide with Clear Rules, Real-World Examples, and Reproducible Quizzes, 11th Edition . – Jossey-Bass, 2014 . – 224 p.
3. Scott Thornbury. Natural Grammar. – Oxford, 2018. – 453 p.
4. Matt Purland. Big Grammar Book. – English Banana.com, 2015. – 137 p.
5. Grant Barrett. Perfect English Grammar: The Indispensable Guide to Excellent Writing and Speaking. – Zephyros Press , 2016. – 240 p.
6. Phil Williams. The English Tenses Practical Grammar Guide. – English Lessons Brighton, 2014. – 142 p.
7. Несвіт А.М., Коваленко В.П., Пуха З.Д. Тестові завдання з англійської мови (у двох частинах). – К.: Генеза, 2011. – 107 с.
8. Louise Hashemi. English Grammar in Use. Supplementary exercises. – Cambridge University Press, 2012. – 126 p.
9. Elaine Walker, Steve Elsworth. New Grammar Practice for Intermediate Students. – Longman, 2004.
10. Fiona Davis, Wayne Rimmer, Jeremy Day and Mark Lloyd. Active English. – Cambridge University Press, 2011.
11. Virginia Evans. Round-up. – Longman, 2003.
12. Virginia Evans, Jenny Dooley. Grammarway. – Express Publishing, 2008. – 198 p.
13. Практична граматики англійської мови з вправами: Посібник для студентів вищих закладів освіти у 2-ох томах / за ред. Л.М. Черноватого та В.І. Карабана – Вінниця: Нова книга, 2006.
14. Хоменко Е.Г. Граматики англійської мови : Навч. посіб. – К. : Знання-Прес, 2003. – 606 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.britishcouncil.org.ua/teach/resources>
2. <http://www.cambridgeenglish.org/>
3. <https://www.pearson.com/>
4. <https://test-english.com/grammar-points/>